"EFTER JERNTÆPPETS FALD FANDT LEEN UD AF, AT NOGLE AF DESIGNERNE FRA DET TIDLIGERE SOVJETISKE RUMPROGRAM VAR I GANG MED AT BRUGE DERES VIDEN OM TITANIUM TIL AT LAVE FISKEHJUL".

Beaverkill er en af de mest eksklusive serier af fluehjul, der produceres. De er opkaldt efter den berømte flod af samme navn i staten New York.

HÅNDVÆRK I MESTERKLASSEN:

BAMBUS OG

Hollandske Leen Huisman, der har fisket i Danmark gennem mange år, har løbet linen fuldstændig ud, når det drejer sig om hjemmebygget grej, liebhaver udstyr og håndværksmæssig perfektionisme.

Af Erik Tveskov

DER ER IKKE NOGET, som at fremstille sit eget fiskegrej. Rigtig mange lystfiskere har prøvet at sidde i ungdomsklubben eller juniorafdelingen i foreningen og nørklet med at montere stangøjer og slibe korkhåndtag på mere eller mindre vellykkede stangbyggeprojekter.

Nogle få tager håndværket nogle skridt videre, dygtiggør sig hele tiden og laver flottere beviklinger eller drejer måske sine egne hjulholdere af eksotiske træarter. Blandt disse er der igen en lille andel af mennesker, der opnår en så høj håndværksmæssig perfektion, at de kan leve af at bygge stænger til andre, men det kræver

Leen laver hjul og stænger af så udsøgt en kvalitet at det nærmest må betegnes som liebhaveri...

Custom-bygget titaniumhjulholder med lamineret mellemstykke, kombineret med et Sapphire-hjul med en specialbygget spole. Rent håndværk i mesterklassen.

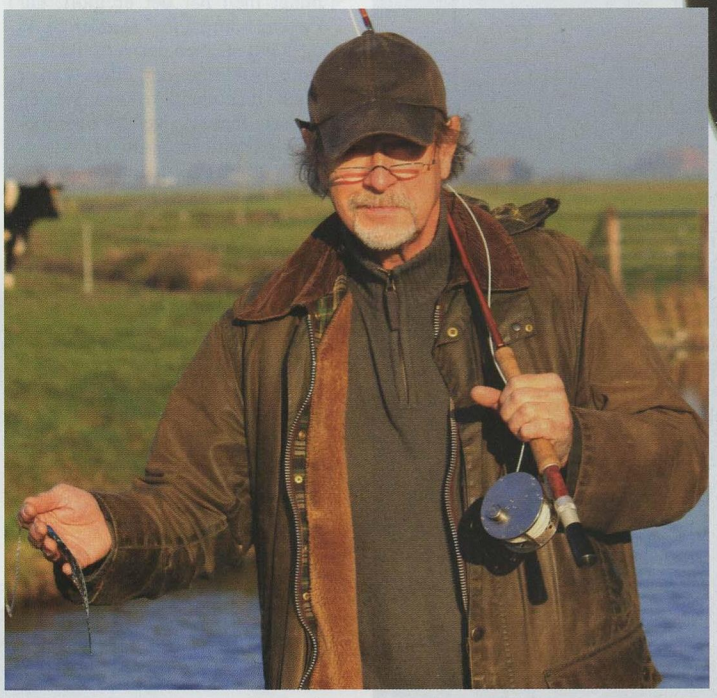

Mesteren selv på hjemmebane langs de hyggelige Frisiske kanaler. Her har Leen taget mangt en gedde over meteren på hans selvbyggede splitcane-stænger.

TITANIUM

udholdenhed og et talent ud over det almindelige.

En af de få udvalgte er Leen Huisman fra Holland. Leen der har fisket gennem mange år i Danmark, har åbnet døren til sit værksted, og ladet Fisk & Fri's læsere få et sjældent blik ind i en verden af tradition, håndværk og ikke mindst innovation.

Leen har bygget stænger i en menneskealder og er en af en lille gruppe af europæiske stangbyggere, der kan leve af, hvad der dybest set er hans hobby. – Hver ny stang jeg laver er en læringsproces for mig, og jeg fascineres til stadighed af det fantastiske materiale som bambus er, fortæller han. – Rammer man den helt rigtige kombination af materialer, taperinger og lim har man lavet en stang der kan gå i arv i flere generationer.

Et af de få eksisterende hjul i A serien til ørredfiskeri med et dobbelt majfluemønster.

LEEN er vokset op på et skibsværft i Holland med en far, der var tømrer og opfinder. Han husker dage med fisk, der svømmede lokkende rundt mellem bådene i det klare vand – og en altopslugende interesse for at få dem trukket på land.

– Jeg er uddannet fra Eindhoven Design Academy og ved Groningen Academy of Arts, fortsætter han. – Gennem en årrække underviste jeg i design på Leeuwarden Universitet, hvor jeg startede min karriere indenfor grejbygning med at bygge splitcanefluestænger.

BAMBUS har en række egenskaber, der gør, at det stadig kan konkurrere med de seneste sjælløse rumaldermaterialer. For det første er det et naturmateriale med en →

høj tæthed af meget stærke fibre. Enhver der har prøvet at fjerne en bambusbusk vil skrive under på, at det er noget af det mest seje at få bugt med. Det er således meget modstandsdygtigt mod slag.

Da jeg – lidt provokerende måske – spørger Leen, om det ikke er et håbløst skrøbeligt materiale, specielt i forhold til de mange nye nano-dit-og-dat klinger, der nu er på markedet, smider han resolut en stang, han er ved at montere på gulvet og hopper på den igen og igen. Der er intet at se på klingen bagefter! Selvfølgelig har materialet sine begrænsninger, og man skal kun lade stangen flekse til et vist niveau – ellers risikerer spidsen at brække, men det gælder jo også for mange moderne stænger.

Det er ikke for ingenting, at bambus har fået tilnavnet »steel of the east«. Samtidig er det et meget smukt materiale – ikke mindst når

"EN TITANIUMSBRAND ER IKKE SÅDAN LIGE AT SLUKKE, SÅ DER RØG LIGE EN DREJEBÆNK I SVINGET..."

det bliver brændt til en vis grænse og lakeret.

STÆNGERNE holder i meget lang tid. Da jeg besøger ham i Holland, er han i gang med at restaurere stænger fra splitcane ikonerne Leonard og Ed Paynes hænder, der er 80-90 år gamle. De er stadig fuldt funktionsdygtige, og hvis ellers ejerne kan nænne det, er der intet i vejen for, at de kan fortsætte med at kaste en flueline og trække flere ørreder i land.

Til sammenligning er der vel ikke ret meget andet, der taber sin værdi hurtigere end en ny kulfiberfluestang. Leen, der har bygget omkring 800 splitcanestænger, har lært en masse om stangbygning ved at restaurere de gamle mestres stænger og studere deres taperinger.

– Det der skaber en virkelig god stang, er samspillet mellem de rigtige stykker bambus, taperingen af klingen, limen der bruges til at holder splitterne sammen med og lakeringen til sidst, afslører Leen. Der kommer stadig nye

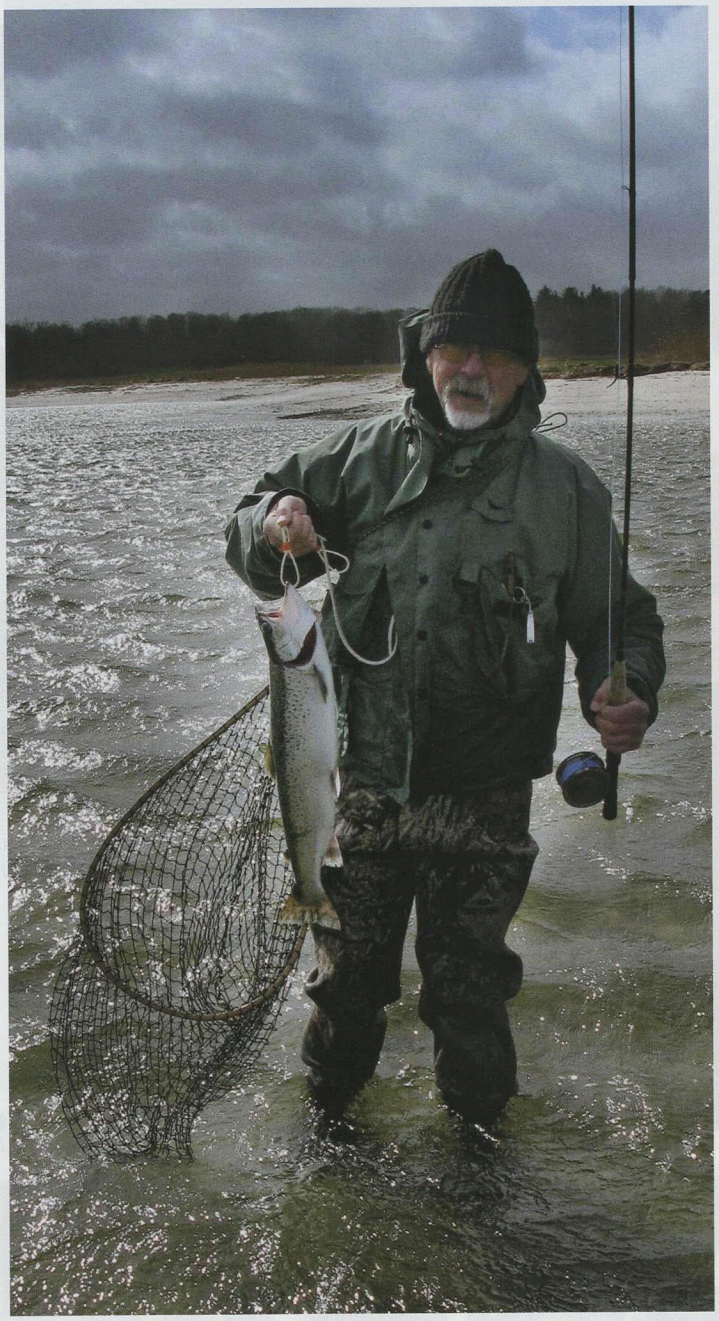

Leen Huisman og et lille gæng af hollandske fluefiskere er flittige brugere af splitcane på den danske kyst.

BAMBUS OG SALTVAND

Leen Huisman har fisket på den sønderjyske kyst igennem de sidste 30 år. Gennem årene har han brugt splitcanestænger meget af tiden. Han kan lave taperinger af stængerne, så de er meget hurtige og kraftfulde – og kan om nogen banke igennem vinden på en barsk forårskyst. Det er mest klasserne 6 og 7, der er i brug i hårdt vejr. En let splitcanefluestang i klasse 5 er dog sagen, når vejret er godt, og ørrederne nusser forsigtigt rundt tæt inde under kysten. Læs mere på *www.lhdesign-flyrodreel.com*

BAMBUS OG SKARPE TÆNDER

Leen fisker mest gedder i Friesland, og under mit besøg dernede, skulle vi selvfølgelig ud og prøve de skarptandede med bambus. Jeg prøvede en 9 fods klasse 8 stang, og som tiden gik, fik stangen flere og hårdere tæsk med de store fluer op imod den hårde vind, der blæste i de dage. Ja stangen er lidt tungere end de sidste nye kulfiberraketter, men for pokker hvor er den dog uendeligt meget mere lækker i udførelsen. Rytmen i kastet er langsommere, og man skal lige indstille kastearmen til en anden timing, men når det er gjort, går kastene som en leg. Gedder fik vi også lidt af, men desværre ikke de store banditter, der ellers lusker rundt i de hollandske kanaler. Leen har selv fået seks gedder over meteren på splitcane sidste år.

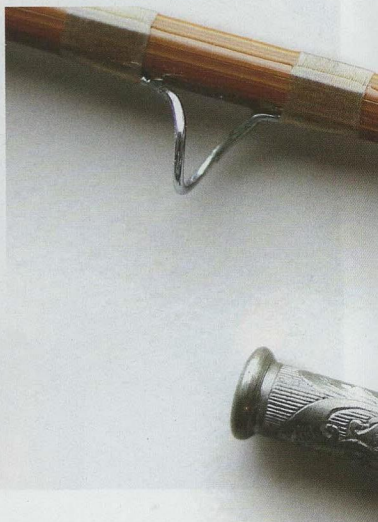

laktyper og nye former for lim, der kræver eksperimenter. Alle elementer på stængerne bliver lavet af mig selv, så jeg har 100% kontrol over materialerne og udførelsen. Der er dog én enkelt undtagelse, og det er de tungstensøjer, som nogle af mine stænger bliver monteret med. De bliver højglanspoleret af min tandlæge og hans bor!

L.H. DESIGN, som er hans virksomhed, fokuserer på tre ting: materialer, design og håndværk. Splitcanestænger var længe omdrejningspunktet, men tidligt i 80'erne begyndte Leen at interessere sig for titanium som materiale til fluehjul.

Titanium er et grundstof, så det er ikke udsat for korrosion som fx

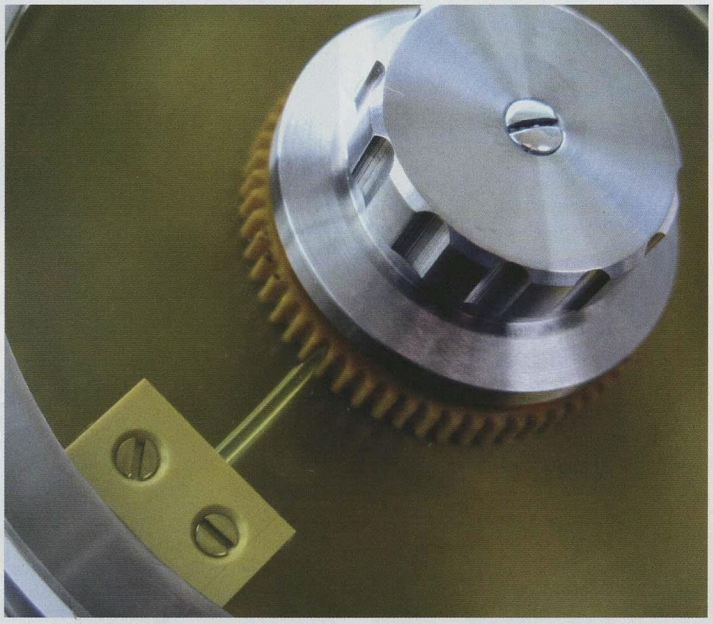

En detalje fra Amber laksehjulet der viser bremsen og klik-systemet.

legeringer af stål og aluminium er. Det er let, meget modstandsdygtigt mod varme og slid – og så er det utroligt behageligt at røre ved. Det er dog ikke specielt nemt at arbejde med. – Jeg oplevede en gang, at der gik ild i et emne, jeg var ved at dreje, griner han. – En titaniumbrand er ikke lige sådan at slukke, så der røg lige en drejebænk i svinget... Et af de første hjul, jeg lavede i titanium, tog jeg med til en af de store fluemesser i

Hjulet Amber er et klassisk udseende laksehjul i et tidsløst design men lavet af hypermoderne materialer. Navnet hentyder til de ravfarvede sideplader.

Selv ferrulerne er små kunstværker i sig selv på Leens stænger

Tyskland, og herefter gik det slag i slag med at designe hjul i titanium

Efter jerntæppets fald fandt Leen ud af, at nogle af designerne fra det tidligere sovjetiske rumprogram var i gang med at bruge deres viden om titanium til at lave fiskehjul. Han tog kontakt til Alexander Kaplun og har haft et meget frugtbart samarbejde med ham. Han er ejer af MEGOFF (Mechanical Engineering Group of Fly Fishers), der blandt andet har stået bag Hardys mest eksklusive hjul i rent titanium – Zane Ti.

Alex står nu for at producere dele af hjulene, mens Leen samler og polerer delene i sit værksted i Holland. De fleste hjul i rent titanium bliver dog lavet i Leens værksted i Holland. Sammen har de designet flere fluehjul. Størstedelen af kunderne efterspørger ørredhjul, men der er hjul til de fleste former for fiskeri på programmet – herunder hjul til bonefish, tarpon, laks og ikke mindst geddefluefiskeri, der bliver mere og mere populært i Europa.

– Jeg sætter en stor ære i, at hver eneste stang og hjul, der forlader mine hænder er helt perfekt. Er den ikke, det bliver den skrottet, og der startes fra bunden igen, slutter han.

Kunderne til hans udsøgte stænger og hjul kommer fra hele verden. Hvis du har fået lyst til selv at få fingre i nogle af de lækre grejer må du nok indstille dig på, at der er en vis leveringstid. Men ventetiden er med garanti det værd, når du sidder med grejerne i hånden...

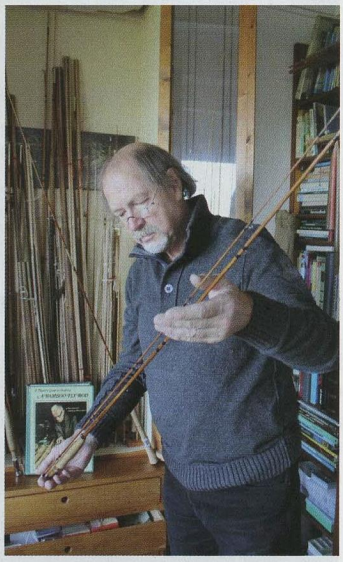

Leen Huisman inspicerer en af sine håndbyggede splitcanefluestænger fra skatkammeret.

En detalje af en imponerende frihåndsgravering på et custombygget tarponhjul. Alle graveringer på L.H. Design hjulene laves af AnneMiek den Braven fra Holland.

LÆS MERE OM STANGBYG

www.splitcaneflyrods.co.uk/split-cane-fly-rods/
www.bambooflyrods.info/bamboo-fly-rod-building/
http://rodbuilding.org
http://globalflyfisher.com/rodbuilding/bamboo1/index.php